

VN/1483/2025
VN/1483/2025-UM-11

25.2.2026

Eduskunnan ulkoasiainvaliokunta

Ulkoministeriön asiantuntijalausunto ulkoasiainvaliokunnalle hallituksen esityksestä eduskunnalle eräiden Suomen ja Norjan välisen valtakunnanrajan vuonna 2025 suoritettussa rajankäynnissä todettujen rajalinjan muutosten hyväksymisestä (HE 186/2025 vp)

Eduskunnan ulkoasianvaliokunta on pyytänyt ulkoministeriön asiantuntijalausuntoa hallituksen esityksestä eduskunnalle eräiden Suomen ja Norjan välisen valtakunnanrajan vuonna 2025 suoritettussa rajankäynnissä todettujen rajalinjan muutosten hyväksymisestä (HE 186/2025 vp). Ulkoministeriö esittää lausuntonaan seuraavaa:

Tausta

Suomen ja Norjan välillä voimassa olevien sopimusten perusteella maiden välinen raja käydään 25 vuoden välein. Tämän mukaisesti suoritettiin rajankäynnit vuosina 1871, 1896–1897, 1925, 1950, 1975–1976 sekä 2000. Viimeksi raja käytiin vuonna 2025. Valtioneuvoston 16.12.2021 nimittämä Suomen osapuolen rajankäyntivaltuuskunta aloitti työnsä vuonna 2022 ja työt maarajoilla tehtiin pääosin vuosina 2023 ja 2024. Rajankäynnin perusasiakirjat allekirjoitettiin Oslossa elokuussa 2025.

Rajankäynti ja siitä laaditut asiakirjat

Valtakunnanrajan kulku on nykyisen vuoden 2000 rajankäynnin mukainen eikä siten maa-alueille tule rajankulkuun muutoksia. Syväväylä on määritetty rajankäyntivaltuuskuntien toimesta vuosina 2023 ja 2024 suorittamalla vesistössä mittauksia vesistöalueesta otetuista uusimmista ilmakuvista sekä tekemällä kaikuluotauksia. Valtuuskunnat tekivät yhteisen esityksen Tenon vesistön valtakunnan rajalinjan kuluksi siten, että seitsemässä kohteessa rajan kulkuun tulee muutoksia, koska raja seuraa rajankäynnissä määritettyä syväväylää. Rajan sijainti on määritelty koordinaattipistein ja rajakartoilla, jotka on laadittu yleiseurooppalaisessa koordinaattijärjestelmässä. Saaria tai luotoja, joilla on merkitystä, ei rajankäynnin tuloksena siirry toisen valtion alueelle. Suomen ja Norjan rajankäyntivaltuuskuntien yksimielinen ehdotus rajan sijainnista niin maa-alueilla kuin vesistöalueella on laaditussa rajakartassa yksityiskohtaisesti esitetty. Valtuuskunnat esittävät, että Norjan ja Suomen valtakunnanraja koko matkaltaan vahvistetaan siten kuin se on rajankäynnissä laadituissa asiakirjoissa kuvattu seuraavaksi 25 vuodeksi.

Vuonna 2025 suoritettun rajankäynnin (uusi valtakunnanraja) perusaineistona olivat edellisen rajankäynnin (2000) asiakirjat (vanha valtakunnanraja). Vuoden 2000

rajankäynnin asiakirjat vastasivat vuoden 2025 rajankäyntiaineistoa digitaalista valtakunnanrajaa lukuun ottamatta. Rajankäynnin tulokset on kirjattu rajankäyntiaineistoon, jotka käsittävät suomenkielisen sekä norjankielisen rajapöytäkirjan liitteineen, rajamerkipöytäkirjat ja 37 karttaa sisältävän rajakartaston ja digitaalisen valtakunnanrajan. Rajapöytäkirja sisältää 22.8.2025 pidetyn loppukokouksen pöytäkirjan lisäksi rajasopimukset, kuvauksen aikaisemmista rajankäynneistä ja seikkaperäisen selvityksen rajankäynnistä vuonna 2025. Alkuperäinen rajankäyntiaineisto on ulkoministeriössä arkistoituna.

Tarkoituksena on sopia noottienvaihdolla Norjan hallituksen kanssa vuoden 2025 rajankäynnin molemminpuolisesta hyväksymisestä sen jälkeen, kun eduskunta on antanut suostumuksensa rajalinjan muutoksiin. Rajankäyntiaineisto tulee rajapöytäkirjan mukaisesti voimaan sellaisen jälkimmäisen nootin päiväyksestä, jolla osapuolet ilmoittavat toisilleen, että ne ovat saattaneet päätökseen voimaantulon edellyttämät kansalliset toimenpiteet. Vahvistetun rajalinjan muutokset saatetaan tämän jälkeen voimaan valtioneuvoston asetuksella.

Hallituksen esitys

Esityksessä ehdotetaan, että eduskunta antaisi suostumuksensa Suomen ja Norjan välisen valtakunnanrajan vuonna 2025 suoritettussa rajankäynnissä todettujen rajalinjan muutoksille. Rajan kulku säilyy yleiseltä linjaukseltaan entisellään. Tenon vesistön alueilla rajan kulkuun tulee kuitenkin muutoksia, koska raja seuraa rajankäynnissä määritettyä syväväylää. Rajankäyntiaineistoon sisältyvä loppukokouksen rajapöytäkirja on sisällytetty hallituksen esityksen liitteeksi asian havainnollistamiseksi.

Eduskunnan hyväksyttäväksi esitettävissä rajaviivan muutoksissa on kyse edellä mainituista rajaviivalla luonnonoloissa tapahtuneiden muutosten rekisteröinneistä, ja näin ollen esitys ei sisällä määräyksiä, jotka koskisivat perustuslakia tai valtakunnan alueen muuttamista sen 94 §:n 2 momentissa tarkoitettulla tavalla. Rajaviivan muutokset voidaan hallituksen käsityksen mukaan hyväksyä äänten enemmistöllä.

Vaikutukset

Esityksellä ei ole taloudellisia vaikutuksia, organisaatio- tai henkilöstövaikutuksia eikä myöskään yritys- tai ympäristövaikutuksia. Rajankäynnin suoranaiset kustannukset ovat olleet kummallekin maalle noin 330 000 euroa. Suomen hoitovastuulla olevan rajaosuuden huolto- ja kunnostustyöt hoitaa Rajavartiolaitos lakisääteisenä tehtävänä ja siten niitä kustannuksia ei laskelmassa huomioida. Periaatteena on ollut, että aiheutuneet kustannukset on jaettu Suomen ja Norjan kesken tasan. Tämä on tapahtunut ensisijaisesti jakamalla työsuoritukset mahdollisimman hyvin tasan molempien osapuolten kesken. Kun jakoa ei ole voitu kaikilta osin noudattaa, tasaus on suoritettu rahasuorituksin.

Jakelu Eduskunnan ulkoasiainvaliokunta

Tiedoksi OIK-01, OIK-02, UMI-00, EUA-10, Rajavartiolaitos, Maanmittauslaitos